

Til beslutningsforslag nr. B 84. Betænkning afgivet af Udenrigsudvalget den 13. maj 2004

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks støtte til, at Taiwan opnår observatørstatus i Verdenssundhedsforsamlingen i Genève

[af Peter Skaarup (DF) m.fl.]

1. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 2. december 2003 og var til 1. behandling den 20. februar 2004. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Udenrigsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 3 møder.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 11 spørgsmål til udenrigsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. Udvalgets spørgsmål og udenrigsministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, S, KF og RV) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse*.

Et *mindretal* i udvalget (DF, SF, EL og KD) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget finder, at det i enhver henseende vil være gavnligt, at Taiwan opnår observatørstatus i Verdenssundhedsforsamlingen. Kun herved kan man sikre, at Taiwan kan deltage i det internationale sundhedsarbejde på lige fod med andre lande.

Taiwan har bl.a. gjort gældende, at WHO – trods rapporteret mistanke om tilfælde af SARS i Taiwan den 14. marts 2003 – undlod at inkludere Taiwan i organisationens officielle overvågnings- og responsnetværk og afstod fra at sende eksperter til Taiwan på samme måde, som det skete til andre lande, hvor sygdommen blev konstateret. I modsætning hertil har udenrigsministeren i et svar til udvalget gjort gældende, at WHO har ydet en solid og tilfredsstillende indsats i forbindelse med bekæmpelsen af SARS. Uanset de modstående opfattelser står det fast, at Taiwans direkte deltagelse med officiel status i det internationale sundhedsarbejde vil sikre en langt bedre udveksling af oplysninger og en konkret dialog om tilrettelæggelse af hjælpen i sådanne tilfælde.

Dansk Folkeparti fremhæver, at der gennem årene har været bred tilslutning til, at også andre end FN's medlemslande enten har kunnet optages som medlemmer af WHO eller har fået tildelt observatørstatus ved Verdenssundhedsforsamlingen. Det er en kendsgerning, at WHO's statutter ikke er til hinder for, at et bredt spekter af enheder, f.eks. lande, der ikke er medlemmer, internationale organisationer, nationale organisationer, ngo'er og andre, deltager aktivt i WHO's aktiviteter. En lang række lande og enheder har således enten medlemskab eller associeret medlemskab af eller observatørstatus i WHO, heraf nogle som quasimedlemmer med

observatørstatus som specialiserede organisationer. Endvidere opretholder WHO officiel forbindelse med ikke mindre end 188 ngo'er (non-governmental organizations).

Dansk Folkeparti bemærker, at der under forslagens behandling ikke er anført nogen juridisk begrundelse for at afslå Taiwans ønske om observatørstatus. Det er i realiteten – og dette er også bekræftet i et svar fra Udenrigsministeriet – alene den såkaldte etkinapolitik, der begrunder udelukkelsen af Taiwan fra det internationale sundhedsarbejde.

Etkinapolitikken er imidlertid efter Dansk Folkepartis vurdering ikke noget veldefineret begreb, der i sig selv hindrer Taiwans deltagelse som observatør i Verdenssundhedsforsamlingen. Etkinapolitikken har ikke været til hinder for, at Europa-Kommissionen i marts 2003 har etableret et europæisk kontor for økonomi og handel i Taipeh, Taiwan. Kontoret virker som en officiel og permanent repræsentation, for så vidt angår økonomiske, handelsmæssige, kulturelle og informationsmæssige aktiviteter.

Etkinapolitikken har heller ikke spærret for Taiwans optagelse som medlem af WTO (World Trade Organization), Verdenshandelsorganisationen. Taiwan er også deltager i APEC (Asia Pacific Economic Cooperation) og deltager i regionale fiskerikonventioner, der forudsætter Taiwans status som selvstændig fiskerienhed. Europa-Parlamentets beslutning B5-0132/2002 opfordrer til – ligeledes uden at anfægte etkinapolitikken – at der i EU skal arbejdes for, at Taiwan får observatørstatus i Verdenssundhedsforsamlingen. Etkinapolitikken har heller ikke været en

brems for, at Danmark arbejder på at indgå en dobbeltbeskatningsaftale med Taiwan, og at der er kulturelt samarbejde mellem Danmark og Taiwan. Den har heller ikke forhindret USA's kongres i flere gange at vedtage lovforslag, der bemyndiger den amerikanske regering til at arbejde for, at Taiwan opnår observatørstatus ved Verdenssundhedsforsamlingen.

Alle disse forhold dokumenterer meget klart, at etkinapolitikken er et elastisk begreb, hvis indhold kan ændre sig fra tid til anden, og som ikke hindrer etablering af formelle og officielle relationer mellem FN's medlemslande og internationale organisationer på den ene side og Taiwan på den anden side.

Dansk Folkparti mener, at den danske regering bør tage initiativ til, at det i Verdenssundhedsforsamlingen – på linje med beslutningerne i den amerikanske kongres og Europa-Parlamentet – besluttet at optage Taiwan med observatørstatus.

Taiwans deltagelse i det internationale sundhedsarbejde vil, som det er påvist, kunne ske, uanset om der måtte være et internationalt ønske om at fastholde etkinapolitikken.

Tjóðveldisflokkurin, Siumut og Inuit Ataqatigiit var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Pia Larsen (V) Henrik Vestergaard (V) Troels Lund Poulsen (V) Hanne Severinsen (V)

Peter Skaarup (DF) Pia Kjærsgaard (DF) Gitte Seeberg (KF) nfm. Pia Christmas-Møller (KF)

Jann Sjursen (KD) fmd. Carsten Bo Jensen (S) Jan Petersen (S) Jeppe Kofod (S)

Mogens Lykketoft (S) Nicolai Wammen (S) Margrete Auken (SF) Morten Helveg Petersen (RV)

Keld Albrechtsen (EL)

Tjóðveldisflokkurin, Siumut og Inuit Ataqatigiit havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	55*	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristendemokraterne (KD)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2

---

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Oversigt over bilag omdelt på B 84

Bilagsnr.	Titel
1	Spm. 1 om bistand og hjælp i forbindelse med SARS-epidemien, til udenrigsministeren
2	Tidsplan for udvalgets behandling af beslutningsforslaget
3	Svar på spm. 1 om bistand og hjælp i forbindelse med SARS-epidemien, fra udenrigsministeren
4	Spm. 2 om den amerikanske kongres' vedtagelse af lovforslag om Taiwans optagelse i Verdenssundhedsforsamlingen i Genève, til udenrigsministeren
	Spm. 3 om Europa-Parlamentets vedtagelse af beslutning om observatørstatus til Taiwan ved Verdenssundhedsforsamlingen i Genève, til udenrigsministeren
	Spm. 4 om WHO's adgangsbetingelser, til udenrigsministeren
	Spm. 5 om liste over lande og enheder, der enten er medlemmer af eller har observatørstatus ved WHO eller ved Verdenssundhedsforsamlingen på trods af, at de ikke er medlem af FN eller ikke har suverænitet som en selvstændig nation, til udenrigsministeren
	Spm. 6 om begrundelse for Taiwans optagelse som observatør, til udenrigsministeren
	Spm. 7 om normalisering af forholdet mellem EU og Taiwan, til udenrigsministeren
	Spm. 8, om hvorvidt det er i strid med den almindelige folkeret at udelukke Taiwan fra internationale organisationers arbejde, til udenrigsministeren
	Spm. 9 om anerkendelse af Kina som suveræn stat, til udenrigsministeren
	Spm. 10 om anerkendelse af DDR som selvstændig nation, til udenrigsministeren
	Spm. 11 om citater fra folkeretseksperter, der eventuelt har støttet afvisningen af Taiwans ønske om observatørstatus i Verdenssundhedsforsamlingen, til udenrigsministeren
5	Svar på spm. 2 om den amerikanske kongres' vedtagelse af lovforslag om Taiwans optagelse i Verdenssundhedsforsamlingen i Genève, fra udenrigsministeren
	Svar på spm. 3 om Europa-Parlamentets vedtagelse af beslutning om observatørstatus til Taiwan ved Verdenssundhedsforsamlingen i Genève, fra udenrigsministeren
	Svar på spm. 4 om WHO's adgangsbetingelser, fra udenrigsministeren
	Svar på spm. 5 om liste over lande og enheder, der enten er medlemmer af eller har observatørstatus ved WHO eller ved Verdenssundhedsforsamlingen på trods af, at de ikke er medlem af FN eller ikke har suverænitet som en selvstændig nation, fra udenrigsministeren
	Svar på spm. 6 om begrundelse for Taiwans optagelse som observatør, fra udenrigsministeren
	Svar på spm. 7 om normalisering af forholdet mellem EU og Taiwan, fra udenrigsministeren
	Svar på spm. 8, om hvorvidt det er i strid med den almindelige folkeret at udelukke Taiwan fra internationale organisationers arbejde, fra udenrigsministeren
	Svar på spm. 9 om anerkendelse af Kina som suveræn stat, fra udenrigsministeren

Bilag til bet. o. f. t. beslutn. vedr. Verdenssundhedsforsamlingen i Genève

Bilagsnr.	Titel
	Svar på spm. 10 om anerkendelse af DDR som selvstændig nation, fra udenrigsministeren
	Svar på spm. 11 om citater fra folkeretseksperter, der eventuelt har støttet afvisningen af Taiwans ønske om observatørstatus i Verdenssundhedsforsamlingen, fra udenrigsministeren
6	1. udkast til betænkning

Udvalgets spørgsmål og udenrigsministerens svar herpå

Spørgsmålene og svarene er optrykt efter ønske fra udvalget.

Spørgsmål 1:

Kan regeringen bekræfte, at Taiwan er tilfreds med den bistand og hjælp, som landet har fået i forbindelse med SARS-epidemien?

Svar:

Jeg er bekendt med, at der fra taiwanesisk side har været rejst kritik af den bistand og hjælp, øen har modtaget under SARS-epidemien.

Jeg kan oplyse, at Verdenssundhedsorganisationen WHO vurderer, at organisationen har ydet en rettidig og passende indsats i forbindelse med SARS-epidemien, herunder i Taiwan. En sådan indsats defineres ud fra internationalt fastsatte kriterier om rettidig udveksling af epidemiologisk information, identifikation af sygdomstilfælde, behandling og anbefalinger om forholdsregler for sundhedsvæsenet. Endelig kan det omfatte teknisk assistance på de relevante smittesteder af enten WHO selv eller af samarbejdspartnere under det globale epidemiologiske netværk («Global Outbreak Alert and Response Network»), koordineret af WHO.

For så vidt angår Taiwan blev WHO informeret om to potentielle SARS tilfælde d. 14. marts 2003 af de taiwanesiske sundhedsmyndigheder. Samme myndigheder anmodede efterfølgende WHO om teknisk støtte. WHO videreformidlede dette til den samarbejdspartner inden for netværket, der i første omgang er ansvarlig for informationsudveksling, monitorering og bistand i tilfælde af sundhedsepidemier i bl.a. Asien, det højt ansete Centre for Disease Control (CDC) i Atlanta, USA. CDC fulgte hurtigt op på henvendelsen og udsendte allerede på dette tidlige tidspunkt et lægehold til Taiwan med henblik på at overvåge situationen og yde teknisk bistand. I de efterfølgende uger udviklede den globale SARS epidemi sig, og der blev konstateret en række tilfælde på øen, der alle kunne føres tilbage til enkelte identificerede besøgende eller til-

bagevendte rejsende. SARS ansås på dette tidspunkt stadig for at være under kontrol i Taiwan.

Fra midt april 2003 skete der imidlertid en hastig forøgelse af antallet af SARS tilfælde på øen. Det konstateredes, at uopdagede SARS tilfælde havde videreført smitten via hospitaler, hvilket førte til en voldsom stigning i antallet af smittede. De taiwanesiske sundhedsmyndigheder anmodede på denne baggrund WHO om yderligere teknisk støtte.

Som respons herpå udsendte WHO i begyndelsen af maj 2003 et hold bestående af virologiske, kliniske og epidemiologiske eksperter til Taipei. I de efterfølgende to måneder arbejdede WHO holdet tæt sammen med de lokale sundhedseksperter og relevante myndigheder samt med det allerede udsendte lægehold fra CDC med henblik på at bremse epidemien. De gennemførte foranstaltninger omfattede bl.a. forbedring af infektionskontrollen i hospitaler og sundhedscentre, epidemiologisk forskning af udbruddet, og rådgivning i forbindelse med planlægning og koordination af responsen på epidemien. WHO holdet forlod først øen i begyndelsen af juli 2003, da SARS udbruddet var erklæret overstået, og Taiwan var fjernet fra WHO's globale liste over områder med lokal transmission af SARS.

Den 17. december 2003 meddelte sundhedsmyndighederne på Taiwan, at der var mistanke om et nyt SARS-tilfælde på øen, hvilket efterfølgende blev bekræftet. WHO modtog derefter en ny anmodning om teknisk assistance tilknyttet laboratoriesikkerhed (idet det drejede sig om en videnskabsmand, der var blevet smittet i et laboratorium). Som respons herpå udsendte WHO under det globale netværk et hold bestående af to WHO læger og een internationalt anerkendt ekspert inden for bio-sikkerhed, der afsluttede sit arbejde på tilfredsstillende vis.

WHO har ydermere oplyst, at sundhedsmyndigheder, læger og sundhedseksperter fra Taiwan løbende har været inddraget og fortsat inddrages i den udveksling af information, diskussioner og planlægning af WHO's håndtering af

SARS, som finder sted gennem ovennævnte virtuelle netværk »Global Outbreak Alert and Response Team« og via samarbejde med CDC. Dette har – ud over adgang til ovennævnte teknisk bistand – bl.a. omfattet telekonferencer, websider og afholdelse af egentlige møder om SARS.

På denne baggrund er det den danske vurdering, at WHO's sekretariat har ydet en solid og tilfredsstillende indsats i forbindelse med bekæmpelse af SARS. Denne vurdering deles generelt af EU landene i Genève.

Spørgsmål 2:

Hvilke politiske og juridiske argumenter var de bærende, da den amerikanske kongres i 1999 enstemmigt vedtog et lovforslag, der svarer til nærværende beslutningsforslag? Kan ministeren bekræfte, at den amerikanske regering ikke gik imod forslaget?

Svar:

Den amerikanske kongres har i flere omgange vedtaget lovforslag, der bemyndiger den amerikanske regering til at arbejde for, at Taiwan opnår observatørstatus ved Verdenssundhedsforsamlingen (WHA). Kopi af lovforslaget (HR 1794) fra 1999 vedlægges tillige med de vedtagne lovforslag fra 2001 (HR 428) og 2003 (S 243) samt et lovforslag vedtaget i Repræsentanterne Hus den 21. april 2004 (HR 4019). Som det fremgår, er ordlyden næsten identisk. Det fremhæves bl.a. i samtlige forslag:

- at et godt helbred er en grundlæggende ret til for alle verdens borgere, og at adgang til den bedst mulige sundhedsinformation og -service er nødvendig for at sikre denne ret
- at deltagelse i internationalt sundhedssamarbejde er afgørende herfor,
- at Taiwans befolkning er større end befolkningerne i tre fjerdedele af de eksisterende medlemmer af WHO,
- at Taiwans indsats på sundhedsområdet er væsentlig,
- at Taiwan har udtrykt vilje til at bidrage finansielt og teknisk til WHO's aktiviteter,
- at USA i et policy review fra 1994 udtrykte vilje til at støtte Taiwans deltagelse i passende internationale organisationer,
- og at den amerikanske udenrigsminister skal rapportere til Kongressen om hvilke tiltag, der

er iværksat for mere aktivt at støtte Taiwans deltagelse i internationale organisationer, herunder især WHO.

Det kan bekræftes, at den amerikanske regering ikke gik imod lovforslaget, hverken i 1999 eller de følgende år. Den amerikanske regering giver udtryk for, at man naturligvis vil arbejde for taiwansk observatørstatus, men at det samtidig erkendes, at den politiske virkelighed ikke tilsiger, at WHO's medlemslande ønsker at tildele Taiwan denne status. Af denne årsag har den amerikanske regering endnu ikke taget konkret stilling til, hvordan Taiwan rent juridisk vil kunne tildeles observatørstatus i WHA.

Spørgsmål 3:

Set i lyset af, at Europa-Parlamentet i marts 2002 har vedtaget beslutning nr. B5-0132/2002 om observatørstatus til Taiwan ved den årlige Verdenssundhedsforsamling i Genève, bedes ministeren oplyse, om den danske regering er i et modsætningsforhold til Europa-Parlamentets beslutning, eller – i modsat fald – hvordan regeringen finder, at man kan forene to så modstridende holdninger?

Svar:

Regeringen finder på linje med Europa-Parlamentet, at det er vigtigt at arbejde for en fortsat udbygning af det praktiske samarbejde mellem WHO og Taiwan med henblik på at sikre den taiwanske befolkning fordelene ved deltagelse i det internationale sundhedssamarbejde. Regeringen finder imidlertid ikke, at Taiwans opnåelse af observatørstatus i WHO er en forudsætning for at Taiwan kan drage fordel af WHO's ekspertise på sundhedsområdet. Der kan i denne sammenhæng arbejdes videre på grundlag af de gode erfaringer fra håndteringen af SARS-epidemien, jf. besvarelsen af spørgsmål 1 fra Udenrigsudvalget.

Verdenssundhedsforsamlingen vedtog i 1972 i en resolution, som siden hen er blevet bekræftet flere gange, at WHO følger ét-Kina-politikken. I EU er der ikke enighed om at støtte Taiwans ønske om observatørstatus, idet det er den fremherskende opfattelse, at det strider mod EU's ét-Kina-politik. Støtte til Taiwans observatørstatus vil ej heller bidrage til at understøtte en fredelig løsning i forholdet mellem Taiwan og Kina, fordi den udfordrer ét-Kina-politikken. Spørgsmålet om observatørstatus ved WHA er et politisk

spørgsmål, der indgår i den overordnede debat om Taiwans status.

EU-landene arbejder for at styrke samarbejdet mellem Taiwan og WHO om substansen. Der pågår således arbejde for at sikre, at Taiwan på det sundhedsmæssige område ikke kommer til at lide under ikke at have observatørstatus ved WHA. Regeringen støtter aktivt dette arbejde med henblik på at finde pragmatiske løsninger, der giver Taiwan mulighed for i praksis at nyde godt af WHO's arbejde. Ifølge oplysninger fra WHO ville observatørstatus ved WHA ikke i sig selv øge Taiwans muligheder for teknisk bistand fra og samarbejde med WHO.

Spørgsmål 4:

Er ministeren enig i, at der efter ordlyden af WHO's statutter er adgang for et bredt spekter af enheder, f.eks. ikke-medlemslande, internationale organisationer, nationale organisationer, ngo'er, til at deltage aktivt i WHO's virksomhed, og at den eneste betingelse er (artikel 18), at de har »responsibilities related to those of the Organization« eller (artikel 72), at deres »purpose and activities lie within the field of competence of the Organization«. Er ministeren som følge heraf også enig i, at det efter statutterne ikke er nødvendigt for at optage Taiwan som observatør, at Taiwan er medlem af FN eller anerkendes som selvstændig nation, men alene at Taiwan som ansøger efterlever WHO's formål og bidrager til WHO's funktioner?

Svar:

Det er korrekt, at der efter ordlyden af WHO's statutter er adgang for et bredt spekter af enheder til at deltage aktivt i WHO's virksomhed. WHO's forfatning opstiller fire overordnede kategorier for deltagelse i organisationens arbejde:

- (1) Medlemskab, der forudsætter folkeretlig anerkendelse som stat;
- (2) Associeret medlemskab, der kan tildeles uafhængige stater uden ansvar for egen udenrigspolitik;
- (3) Observatørstatus, der kan tildeles følgende tre grupper:
  - a) Specialiserede organisationer, herunder andre FN organisationer og EU Kommissionen;
  - b) Stater, der ikke er medlemslande (i dag alene Vatikanet);

- c) Nationale befrielsesbevægelser efter invitation fra Verdenssundhedsforsamlingen (i dag alene det Palæstinensiske Selvstyre, tidligere SWAPO fra Namibia);
- (4) NGO'er kan inviteres til at deltage som civilsamfundsobservatører i overensstemmelse med artiklerne 18(h) (»any organization, international or national, governmental or non-governmental, which has responsibilities related to those of the Organization«) og 71 (»for consultation and co-operation with non-governmental international organizations«) samt resolutionen »Principles Governing Relations Between the World Health Organization and Nongovernmental Organizations«, der bemyndiger WHO til at oprette forbindelser til internationale, regionale og/eller nationale civilsamfundsorganisationer.

Statuttens art. 72 omhandler alene muligheden for at WHO, hvis der opnås opbakning fra 2/3 af medlemsstaterne på WHA, kan overtage opgaver, der ligger inden for WHO's mandat, fra andre internationale organisationer eller »agencies«. Art. 72 omhandler således ikke medlemskab af WHO.

En beslutning om fortolkning af WHO's statut er i sidste instans medlemsstaternes prærogativ. Verdenssundhedsforsamlingen kan i følge statuttens art. 18(m) »take any other appropriate action to further the objective of the Organization«. Beslutninger i henhold til artikel 18(m) skal være i overensstemmelse med WHO's forfatning i øvrigt.

For så vidt angår Taiwans optagelse som observatør, vil det ikke være tilstrækkeligt, at Taiwan efterlever WHO's formål og bidrager til WHO's funktioner, idet Taiwan teknisk set ikke ses at falde indenfor nogle af de ovenfor anførte kategorier. Taiwan har søgt om optagelse i WHO som en »Public Health Entity«. WHO's statut opererer ikke med en sådan kategori.

Taiwans nationale civilsamfundsorganisationer har til hver en tid haft mulighed for at blive inviteret til at deltage som civilsamfundsobservatører i overensstemmelse med artiklerne 18(h) og 71 samt resolutionen »Principles Governing Relations Between the World Health Organization and Nongovernmental Organizations«, jf. ovenstående. Taiwan har hidtil ikke ønsket at benytte sig af denne mulighed.

Spørgsmål 5:

Ministeren bedes sende en opdateret liste over, hvilke lande og enheder der for tiden enten er medlemmer af eller har observatørstatus ved WHO eller ved Verdenssundhedsforsamlingen på trods af, at de ikke er medlem af FN eller ikke har suveræniteten som selvstændig nation.

Svar:

Kategorierne for medlemskab af WHO samt for observatørstatus i WHO, udover kategori 1 af lande med suveræniteten som selvstændige nationer, fremgår af svaret på spørgsmål 4.

I kategori 2. Associeret medlemskab er:

Tukilau, der er underlagt New Zealands udenrigspolitik og Puerto Rico, der er underlagt USA's udenrigspolitik. Derudover er Hongkong og Macau associerede, men kun i relation til tekniske spørgsmål.

I kategori 3. Observatørstatus er:

Vatikanet, det Palæstinensiske Selvstyre, Malteserordenen, Den Internationale Røde Kors Komité (ICRC), Sammenslutningen af de nationale Røde Kors og Røde Halvmåne-selskaber (IFRC), FN, United Nations Children's Fund, United Nations Development Programme, United Nations Environment Programme, United Nations Human Settlements Programme, United Nations Population Fund, World Food Programme, United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East, Office of the United Nations High Commissioner for Refugees, UNAIDS, The Global Alliance for Vaccines and Immunization, The Global Fund to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria, International Narcotics Control Board, International Labour Organization, Food and Agriculture Organization of the United Nations, United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, World Bank, International Telecommunication Union, World Meteorological Organization, World Intellectual Property Organization, United Nations Industrial Development Organization, International Atomic Energy Agency, World Trade Organization, International Committee of Military Medicine, League of Arab States, Organization of African Unity, Commonwealth Secretariat, European Commission, Health Ministers' Council for Gulf Cooperation Council States, International Organiza-

tion for Migration and Organization of the Islamic Conference.

I kategori 4. NGO'er er:

Jf. vedlagte liste med angivelse af i alt 188 internationale NGO'er, der siden januar 2003 har deltaget som civilsamfundsobservatører i WHO's arbejde. Disse organisationer kan deltage i WHO møder, komitéer og konferencer incl. WHO's styrende organer og kan desuden afgive indlæg. NGO'erne er primært medicinsk- og sundhedsmæssigt baserede, men et stigende antal NGO'er med bredere mandater deltager nu også, som f.eks. International Alliance of Women, Rotary, Save the Children Fund og World Organization of the Scout Movement.

Bilag til svaret er udeladt her.

Spørgsmål 6:

Kan ministeren bekræfte, at Verdenssundhedsforsamlingen har et antal quasi-medlemmer (Vatikanet (Det hellige Sæde), Palæstina, Malteserordenen, Røde Kors Internationale Komité og Røde Halvmåne-organisationerne)? Vil der på denne baggrund være nogen konkret juridisk begrundelse (og da hvilken) for, at Taiwan med egen infrastruktur på sundhedsområdet optages som observatør, naturligvis forudsat at der er flertal for det?

Svar:

Der er fire quasi-medlemmer, der har opnået observatørstatus i WHO som specialiserede organisationer. Disse er Den Internationale Røde Kors Komité (ICRC), Sammenslutningen af de nationale Røde Kors og Røde Halvmåne-selskaber (IFRC), Malteserordenen samt som national befrielsesbevægelse, Det Palæstinensiske Selvstyre (PLO), der er medlem efter særlig invitation fra Verdenssundhedsforsamlingen.

Proceduren for at opnå observatørstatus er, uanset hvilken artikel i statuten, som Taiwan måtte få adgang til organisationens arbejde under, at et flertal i WHO's bestyrelse skal vedtage at placere spørgsmålet om taiwansk observatørstatus på dagsordenen for den efterfølgende Verdenssundhedsforsamling, WHA. Herefter skal denne beslutning på ny godkendes i generalkomiteen, der træder sammen umiddelbart forud for WHA med henblik på at fastlægge den endelige dagsorden for forsamlingen. Endelig skal forslaget vedtages i WHA's plenum med simpelt

flertal blandt de 191 medlemslande. Danmark er ikke for indeværende medlem af hverken bestyrelsen eller generalkomitéen, men kan søge indflydelse gennem EU-koordinationen, hvilket naturligvis fordrer EU-enighed.

Jf. besvarelsen af spørgsmål 4 fra Udenrigsudvalget kan NGO'er inviteres til at deltage som civilsamfundsobservatører i overensstemmelse med artiklerne 18(h) (»any organization, international or national, governmental or non-governmental, which has responsibilities related to those of the Organization«) og 71 (»for consultation and co-operation with non-governmental international organizations«) samt resolutionen "Principles Governing Relations Between the World Health organization and Nongovernmental Organizations", der bemyndiger WHO til at oprette forbindelser til internationale, regionale og/eller nationale civilsamfundsorganisationer. Taiwans nationale civilsamfundsorganisationer har til hver en tid haft mulighed for at blive inviteret, men Taiwan har hidtil ikke ønsket at benytte sig af denne mulighed.

Spørgsmål 7:

EU-Kommissionen har i marts 2003 etableret et europæisk kontor for økonomi og handel i Taipei, Taiwan. Med denne etablering har Kommissionen for første gang etableret en permanent repræsentation på Taiwan. Er ministeren enig i, at dette kan tages som udtryk for, at en normalisering af forholdet mellem EU og Taiwan er på vej, og at en sådan normalisering også helt naturligt vil omfatte, at Danmark og andre EU-lande følger EU-Parlamentets beslutning B5-0132/2002? Hvor lang tid skønner ministeren, at der vil gå, før normaliseringen kan sættes i gang?

Svar:

I forholdet til Taiwan følger EU såvel som Danmark den samme linje, som langt størstedelen af verdens lande følger: Anerkendelse af Folkerepublikken Kina som den legitime repræsentant for Kina og som følge af dette og af ét-Kina-politikken ikke-ankendelse af Republikken Kina / Taiwan.

Målet med Danmarks politik i forhold til Taiwan er at understøtte en fredelig løsning i forholdet mellem Kina og Taiwan indenfor rammerne af ét-Kina-politikken. Det indebærer støtte til det igangværende samarbejde mellem Kina og Tai-

wan, ikke mindst på det økonomiske område, der kan medvirke til at fremme tilliden og den gensidige afhængighed og dermed kan være befordrende for en løsning på langt sigt. Den kinesiske ledelse må fastholdes på internationale forventninger til fremgang i spørgsmålet om Taiwan, samtidig med at vort økonomiske, kulturelle og mellemfolkelige samarbejde med Taiwan fremmes. Samtidig må vi afholde os fra skridt af anerkendelseslignende karakter. Anerkendelseslignende skridt fra udenforstående parter kan tolkes som støtte til en taiwansk uafhængighedslinje og risikerer dermed at føre til tilbageslag i det igangværende samarbejde mellem Kina og Taiwan. Den vanskelige balance i en ansvarlig Taiwan-politik er at fremme en løsning uden at puste til konflikten.

Oprettelsen af et europæisk kontor for økonomi og handel i Taipei er efter regeringens opfattelse et positivt bidrag til bestræbelserne på at understøtte en fredelig løsning af Taiwan-spørgsmålet indenfor rammerne af ét-Kina-politikken. Europas relationer til Taiwan på det økonomiske område fremmes, uden der tages anerkendelseslignende skridt. Det er i fuld overensstemmelse med den danske regerings politik. Danmark har et tilsvarende handelskontor i Taipei, der varetager Danmarks kommercielle relationer til Taiwan.

Den danske regerings politik er at udbygge såvel Danmarks som EU's relationer med Taiwan indenfor rammerne af ét-Kina-politikken. Regeringen arbejder aktivt for at udbygge de økonomiske, kulturelle og mellemfolkelige relationer. Eksempelvis har regeringen fremsendt forslag til en dobbeltbeskatningsaftale til de taiwanske myndigheder. Forhandlinger om aftalen ventes indledt i august d.å. På det kulturelle område er der ligeledes et frugtbart samarbejde mellem Danmark og Taiwan, og der arbejdes for indeværende på en udbygning af stipendiesamarbejdet.

Spørgsmål 8:

Kan ministeren bekræfte, at det er i strid med den almindelige folkeret at udelukke en så stor nation som Taiwan med 23 millioner indbyggere fra at deltage i internationale organisationers arbejde? I benægtende fald bedes ministeren give eksempler på andre nationer, der på lignende måde er udelukket fra at deltage i internationale organisationer.

Svar:

Taiwan har ikke formelt opgivet kravet på at repræsentere det samlede Kina, jf. formel brug af navnet »Republic of China (Taiwan)« samt indholdet af Republikken Kinas grundlov, ifølge hvilken regeringen på Taiwan repræsenterer hele Kina, inkl. Tibet og Mongoliet. Taiwan forstået som det territorium, der er under den taiwanske regerings kontrol, kan derfor ikke – heller ikke i egen officiel selvforståelse – defineres som en selvstændig nation.

Danmark fastholder i lighed med andre vestlige lande og et stort flertal af FN's medlemslande en ét-Kina politik. Dette indebærer i overensstemmelse med FN's Generalforsamlings resolution nr. 2758 fra 1971, at Danmark alene anerkender Folkerepublikken Kina som legitim repræsentant for Kina. Som følge af resolution nr. 2758, hvorved Folkerepublikken blev optaget som den eneste legitime repræsentant for Kina i FN og de tilhørende organisationer, blev Taiwan ekskluderet.

Spørgsmålet om Taiwans deltagelse i internationale organisationer er altovervejende af politisk, ikke folkeretlig, karakter.

Spørgsmål 9:

Betyder regeringens et-Kina politik, at kun det kommunistiske Kina kan anerkendes som suveræn kinesisk stat? Vil det have nogen betydning, at det kommunistiske Kina krænker menneskerettighederne?

Svar:

Danmarks og EU's ét-Kina-politik indebærer, at det er Folkerepublikken Kina og ikke Republikken Kina/Taiwan, der anerkendes.

Da FN på Generalforsamlingen i 1971 valgte at optage Folkerepublikken Kina som den legitime repræsentant for Kina i FN og tilhørende organisationer, blev Republikken Kina ekskluderet. Både Folkerepublikken Kina og Republikken Kina gør fortsat krav på at repræsentere Kina. Danmark har lige som den øvrige EU-kreds og langt hovedparten af FN's medlemslande anerkendt Folkerepublikken Kina som Kinas legitime repræsentant. Dette er essensen af ét-Kina-politikken.

For så vidt angår kriterierne for anerkendelse af selvstændige nationer, henvises til besvarelsen af spørgsmål 10 fra Udenrigsudvalget.

Spørgsmål 10:

Hvad var baggrunden for, at den danske regering anerkendte Die Deutsche Demokratische Republik (DDR) som selvstændig nation og indbød DDR til at deltage i internationalt samarbejde, når regeringen i dag ikke vil anerkende det demokratiske Taiwan? Er demokratiopfattelsen uden betydning for vurderingen?

Svar:

Danmarks anerkendelse af DDR i 1973 skal ses på baggrund af den aftale, som DDR og Forbundsrepublikken Tyskland indgik i 1972 vedrørende forbindelserne mellem de to lande, og hvori parterne bl.a. anerkendte deres status som nabostater samt opgav deres gensidige ikke-ankendelsespolitik. Aftalen banede vejen for optagelse af DDR og Forbundsrepublikken i FN i 1973.

Som nævnt fører Danmark en ét-Kina politik, og har siden 1950 anerkendt Folkerepublikken som repræsentant for hele Kina. Taiwan hævder ligeledes at repræsentere hele Kina og har ikke søgt anerkendelse af Danmark udelukkende som Taiwan.

Spørgsmål 11:

Er der danske eller udenlandske folkeretseksperter, der i skrift og tale har støttet afvisningen af Taiwans ønske om observatørstatus i Verdenssundhedsforsamlingen? I bekræftende fald bedes om 2-3 eksemplarer med citater.

Svar:

Et stort antal af eksperter – internationale såvel som danske – har igennem tiderne udtalt sig om Taiwan og Taiwans status, herunder ønsket om observatørstatus ved Verdenssundhedsforsamlingen (WHA). Den store variation i holdninger til disse spørgsmål udspringer af det faktum, at Taiwan-spørgsmålet, herunder observatørstatus ved WHA, er et politisk spørgsmål, jf. besvarelsen af spørgsmål 3 fra Udenrigsudvalget, og dermed ikke et folkeretligt spørgsmål. Det findes derfor i denne sammenhæng ikke umiddelbart relevant at fremhæve én eksperts udlægning af Taiwans ønske om observatørstatus ved WHA frem for en anden eksperts.